

Občanské
Bělorusko

Грамадзянская
Беларусь

výroční zpráva
2010

Úvodní slovo

SLOVO ŘEDITELE 2

UDÁLOSTI ROKU 2010 3

**PODPORUJEME ROZVOJ
OBČANSKÉ SPOLEČNOSTI
V BĚLORUSKU 4**

**MEZINÁRODNÍ
SPOLUPRÁCE 6**

**POSÍLENÍ LIDSKOPRÁVNÍHO
HNUTÍ, AKTIVITY DOMU
LIDSKÝCH PRÁV VE
VILNIUSU 8**

**EVROPSKÉ RÁDIO PRO
BĚLORUSKO 9**

O NÁS 11

JAK MŮŽETE POMOCI 12

**V ROCE 2010 NÁS
PODPOŘILI 13**

**HOSPODAŘENÍ V ROCE
2010 14**

ROZVAHA 15

*Jan Ruml
předseda správní
rady Občanské
Bělorusko*

Milí přátelé,

dostává se vám do rukou zpráva, která informuje o aktivitách, projektech a výsledcích práce sdružení Občanské Bělorusko v roce 2010. Působíme v zemi, která cestu k občanské společnosti teprve hledá, a vzhledem k represivní povaze politického režimu, který v Bělorusku už sedmnáctým rokem udržuje Alexandr Lukašenko, není vždy jednoduché čelit jeho násilným zásahům a snahám znehodnotit práci všech, kdo se snaží přinést změnu.

Přestože se téměř celý předchozí rok tvář režimu ukazovala z té, s nadsázkou řečeno, přívětivější stránky, těsně před koncem roku došlo k jeho fatálnímu demaskování, když nechal Lukašenko po evidentně zmanipulovaných volbách brutálně potlačit nenásilné protesty v ulicích Minsku. Na 700 osob bylo zatčeno, a přestože jich většina byla propuštěna po několika dnech, více než 50 účastníků demonstrace včetně tří opozičních kandidátů na prezidenta bylo odsouzeno až k šesti letům vězení.

V naší současné situaci, kdy se už několik měsíců potýkáme s vládní krizí, rozbuje korupcí a vzrůstající nedůvěrou mezi občany v akceschopnost Evropské unie, se můžou problémy Běloruska jevit až za horizontem našeho pohledu. Kdo jiný by ale měl mít pro úsilí Bělorusů o demokratizaci společnosti porozumění? Po dvaceti letech se i u nás ukazují slabé stránky demokracie, nikdo tu ale nikoho za jejich kritiku nezavírá do vězení.

V Bělorusku se takto běžně zbavují nepohodlných hlasů. V jednom z našich projektů pomáháme běloruským právníkům, aby se zorientovali v mezinárodních smlouvách, které se Bělorusko zavázalo dodržovat, a aby závazky z nich plynoucí pak byli schopni efektivně vymáhat během soudních procesů. Upozorňovat režim, aby hleděl na práva občanů dané země, je legitimním požadavkem a iniciátorem možné změny. Děkujeme všem, kteří nás v tomto úsilí podporují.

Události roku 2010

Rok 2010 se v Bělorusku podobal příslovečnému „tichu před bouří“. Z hlediska komunikace běloruského režimu s Evropskou unií a zmírňování tlaku represí (ačkoli nadále pokračovalo téměř naprosté potlačení nezávislého tisku a nezávislých politických aktivit) se mohlo zdát, že pro vyjádření názoru politické opozice v zemi nastávají lepší časy.

Stejně jako v České republice byl i v Bělorusku rok 2010 rokem volebním. Na jaře proběhly volby do místních zastupitelstev, které byly ale podle místních pozorovatelů zfalšované a zmanipulované. Nicméně protentokrát nesáhl Lukašenkův režim k následným dalekosáhlým represím, které by měly potlačit opoziční hlasy. Díky tomu, co dnes už víme o průběhu pozdějších prezidentských voleb a toho, co po nich následovalo, je zřejmé, že tento krok byl pouze strategickým, nikoli označujícím změnu politických poměrů v zemi.

© RFE/RL Belarus service, *Protestní shromáždění v Minsku, 19. prosince 2010, den prezidentských voleb*

Na podzim zahájili opoziční kandidáti na prezidenta svou kampaň. Přestože prostor, který jim hromadné sdělovací prostředky poskytly, byl stejně jako v předchozích letech minimální, pochvalovali si kandidáti a jejich pomocníci, že jim orgány státní moci výrazně nebránily v setkávání se s lidmi ve veřejném prostoru. V Minsku bylo možné postavit stánek kandidáta,

© RFE/RL Belarus service, *Protestní shromáždění v Minsku, 19. prosince 2010, den prezidentských voleb*

vyvěsit transparent a sbírat podpisy. Bylo možné s lidmi diskutovat a vysvětlovat jim svoji vizi. Radikální obrat ovšem nastal v noci 19. prosince, v den prezidentských voleb.

Podle mezinárodní pozorovatelské mise Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě volby proběhly netransparentně a jejich výsledky mezinárodní společenství neuznalo. Následné protesty Bělorusů proti falšování, které toho dne proběhly, byly násilně potlačeny a řada lidí byla uvězněna. Do ulic hlavního města vyšlo toho večera až 30 tisíc lidí, kteří žádali nové volby bez účasti Lukašenka.

Občanské Bělorusko bezprostředně zareagovalo na potlačení nenásilných protestů. Vydali jsme několik prohlášení na obhajobu nespravedlivě stíhaných a pomohli jsme nezávislým médiím. Mnohým z nich režim během dní a týdnů po volbách zabavil techniku potřebnou pro práci a pokusil se tak znemožnit šíření nezávislých informací.

Většina našich ostatních aktivit v roce 2010 se ale odehrála před tímto násilným obratem v zemi a odpovídá tedy spíše soustředěné a kontinuální podpoře rozvíjení občanské společnosti. O těchto našich aktivitách se více dozvíte v následující výroční zprávě.

Podporujeme rozvoj občanské společnosti v Bělorusku

Každý projev politické angažovanosti je v Bělorusku trestán, jak se o tom mohlo přesvědčit sedm z devíti nezávislých opozičních kandidátů na prezidenta, kteří byli během událostí po loňských prezidentských volbách na čas uvězněni. Jedním z těchto uvězněných kandidátů byl i Ales Michalevič, který po propuštění z věznice promluvil o mučení a dalších praktikách KGB. Ze země musel uprchnout a na jaře letošního roku získal politický azyl v České republice.

Dokud budou muset lidé ze země utíkat, je potřeba aktivně podporovat jejich úsilí o změnu. Občanské Bělorusko uspořádalo v roce 2010 tréninky a školení pro mladé, především regionální aktivisty z Běloruska, pomohli jsme při registraci dvou běloruských sdružení v České republice (jedno z nich díky registraci v Česku získalo i registraci v Bělorusku), uspořádali jsme 14denní stáž pro osm běloruských aktivistů a podpořili jsme tři minigranty.

© LHOON – Minsk, Bělorusko, Veřejný prostor by měl patřit lidem II.

Na základě pohovorů bylo z celkem 89 zájemců vybráno osm aktivistů, kteří na jaře roku 2010 absolvovali dvoutýdenní stáž v České republice. Někteří z nich se sami zúčastnili regionálních voleb na jaře roku

© Steve White 2008 – Minsk, Bělorusko, Veřejný prostor by měl patřit lidem I.

2010, někteří pomáhali jiným kandidátům. Cílem stáže bylo seznámit účastníky s principy fungování institutů demokratického státu, s principy české komunální politiky a s formami spolupráce státu a místních samospráv s nevládními organizacemi.

Aktivisté se setkali se členy řady nevládních organizací a iniciativ, s představiteli českého Ministerstva zahraničních věcí, se členy politických stran a jejich mládežnických organizací i s bývalými disidenty. Během svého pobytu vypracovali projekty lokálních kampaní a tři z nich poté Občanské Bělorusko finančně podpořilo.

Nejúspěšnějším z minigrantů byla kampaň organizovaná v dubnu v jedné minské čtvrti. Účastník studijní cesty v ČR připravil coby člen týmu kandidáta do místního zastupitelstva na základě našeho tréninku o veřejných kampaních vlastní kampaň na výstavbu moderního sportovního hřiště ve čtvrti Sucharevo. Tato kampaň byla vítána velmi pozitivně většinou obyvatel čtvrti a díky této popularitě oznámily minské místní orgány několik týdnů po skončení kampaně a místních voleb, že se o výstavbu několika takových sportovních areálů zasadí. Záleží už tedy jen na iniciativě místních, zda se výstavby hřiště na veřejné správě skutečně domůžou.

Velký ohlas mezi aktivisty a nevládními organizacemi mělo školení v IT bezpečnosti,

komunikačních strategiích a informačních kampaních, které jsme v loňském roce uspořádali v Bělorusku. Díky školení minimálně pět běloruských organizací zlepšilo svou komunikaci s veřejností a svými podporovateli, naplánovalo efektivnější informační kampaň a přepracovalo své webové stránky.

Na vyžádání běloruských podnikatelů byly vypracovány informace o e-governmentu v Česku a částečně také EU. Informace z tohoto dokumentu využili představitelé podnikatelských odborů při formulaci svých návrhů běloruské vládě. Cílem podnikatelů je prosadit, aby e-government přispěl v Bělorusku ke snížení administrativní zátěže soukromých podnikatelů při jednání se státem a aby nový systém zajistil větší transparentnost při přidělování státních zakázek.

Také my se snažíme neustále zlepšovat svou práci, a proto jsme si nechali vypracovat evaluaci svých projektů a dopadovou studii stáží pro běloruské účastníky. Z evaluace naší činnosti vyplynula mnohá doporučení pro zlepšení v interní práci organizace a na základě doporučení evaluátora jsme rozpracovali dva nové projekty v Bělorusku (diskuzní soutěž pro studenty a podpora grassrootových organizací v Bělorusku). Oba už byly donory přijaty a podpořeny.

«Jak jistě víte, byl jsem jedním ze sedmi kandidátů, které zadržely tajné služby po událostech 19. prosince, a jedním z několika desítek demokratických aktivistů, kteří byli drženi ve vazbě ve vazební věznici KGB.

Odmítl jsem přečíst do Běloruské televize prohlášení, ve kterém bych odsoudil ostatní kandidáty.

K příslušníkům KGB jsem byl předvoláván hned od prvních hodin svého zadržení, výslechy byly vedeny bez advokáta, bez protokolu, s porušováním všech procesních předpisů. Asi od 26. prosince začalo být vůči mé osobě používáno jednání, které lze nazvat mučením.

© RFE/RL Belarus service, Ales Michalevič poté, co jej KGB propustilo z vězení a mohl se vrátit zpět ke své rodině

Při odchodu z vazební věznice KGB mi byl odebrán deník, který jsem si tam každý den vedl, avšak to, co se tam dělo, nelze z paměti vymazat. Jednotlivá fakta uvádím v dokumentu níže.

Podle úryvků vět, které jsem zaslechl za dveřmi, jsem pochopil, že je podobným způsobem

zacházeno i s dalšími aktivisty, kteří odmítají podávat vynucená svědectví. Advokáty k nim nepouštějí jen proto, aby je vězňové nemohli informovat o mučení. Děláním si starosti o osud všech vězňů, zejména těch, kteří se od konce minulého roku nemohli setkat se svým advokátem. Pochopil jsem, že to, co s námi dělají, má za cíl zlomit opoziční předáky. Pro mne to byla volba mezi dvěma variantami: Buď zůstanu ve vazbě až do soudu, nebo se budu tvářit, že souhlasím s plněním požadavků příslušníků KGB.

Podmínkou mého propuštění byl podpis dohody o spolupráci.

Úmyslně jsem na to přistoupil, a to nikoli kvůli nátlaku a mučení, ale z touhy informovat veřejnost o tom, co se děje vězňům».

Z prohlášení Alese Michaleviče, kandidáta na prezidenta Běloruska v prosincových volbách roku 2010, které vydal po svém propuštění z vazby

Mezinárodní spolupráce

KONTAKTY MEZI ČESKÝMI A BĚLORUSKÝMI AKTIVISTY, POLITIKY I NOVINÁŘI

Jednou z forem podpory běloruské občanské společnosti jsou přímá setkání, vzájemné předávání si zkušeností a dlouhodobá podpora aktivity jednotlivců a sdružení. Naší snahou je zprostředkovat spolupráci mezi českou a běloruskou stranou jak na úrovni občanské, tak v rámci úsilí o získání podpory pro běloruskou opozici od českých politiků a představitelů státních institucí.

V roce 2010 jsme pomohli organizovat několik zahraničních cest poslanců, senátorů i českých a běloruských novinářů. Pět představitelů českého neziskového sektoru navštívilo Bělorusko, aby tamějším nevládním organizacím předali své znalosti. S problémy běloruské občanské společnosti a opozičních politických hnutí se v roce 2010 do Běloruska jeli seznámit předseda a místopředseda zahraničního výboru PS PČR. Po vyzvání Stálé komise Senátu pro podporu demokracie ve světě jsme připravili program cesty tří českých senátorů do Běloruska v srpnu 2010.

Prahu navštívilo také vedení Evropského rádia pro Bělorusko. Prezentovali zde správní radě Občanského Běloruska a Ministerstvu zahraničních věcí, které projekt dlouhodobě finančně podporuje, výsledky své práce a další strategii rádia. Seznámili se také se způsobem vedení zahraniční rubriky Hospodářských novin, s fungováním internetového zpravodajského serveru Aktualne.cz, s informováním o volbách na portálu ČT24 a s rozhlasovou stanicí pro mladé Rádio Wave.

Čeští poslanci v Minsku na setkání s představitelem kampaně politických stran Za Svobodné Volby (zprava David Vodrážka a Jan Hamáček, předseda a místopředseda zahraničního výboru PS PČR)

MEZINÁRODNÍ KAMPAŇ

Podporujeme právo na odmítnutí vojenské služby z důvodu svědomí a možnost nastoupit do alternativní (civilní) vojenské služby. Proto jsme se zapojili do mezinárodní kampaně a připojili jsme se k několika dopisům adresovaným běloruskému prezidentovi a dalším nejvyšším běloruským úřadům. Kampaň měla pozitivní výsledky! Po prvním z dopisů (8. února) byl propuštěn Ivan Mikhailau a už 18. února pověřil běloruský prezident generálního tajemníka státní bezpečnosti zajistit možnost vykonávat civilní vojenskou službu, která je garantovaná běloruskou ústavou.

Občanské Bělorusko se dále připojilo k mezinárodnímu prohlášení a dopisu běloruskému prezidentovi a předsedovi vlády, ve kterém mezinárodní organizace vyjádřily znepokojení nad dvěma vykonanými tresty smrti. V reakci na povolební represe v Bělorusku se Občanské Bělorusko přidalo k dalším dvěma mezinárodním prohlášením.

ČESKO-POLSKÉ FÓRUM (VÝZKUM NEJNOVĚJŠÍ HISTORIE)

Občanské Bělorusko v partnerství s polskou nevládní organizací Východoevropské demokratizační centrum zorganizovalo několik přednášek z nejnovějších českých, polských a středoevropských dějin na státních i nezávislých vzdělávacích institucích v Bělorusku.

Zároveň jsme na podzim roku 2010 pozvali běloruské vysokoškolské pedagogy do ČR diskutovat o reformách vysokého školství podle boloňského systému, o organizaci výuky, způsobu hodnocení studentů i moderních metodách historického výzkumu nedávné minulosti. Hosté z Běloruska představili české veřejnosti svou vědeckou činnost a Slovanské knihovně předali Historický atlas Běloruska, který vydal polský partner projektu, Východoevropské demokratické centrum.

PROJEKT MEZINÁRODNÍHO VISEGRÁDSKÉHO FONDU – VYDÁVÁNÍ BĚLORUSKÝCH KNIH

Občanské Bělorusko aktivně podporuje vydávání knih v Bělorusku. Cílem projektu financovaného Mezinárodním visegrádským fondem (MVF) je posílení tamějších nezávislých vydavatelů, podpora vydávání běloruských knih a běloruských překladů knih z visegrádských zemí (Česká republika, Polsko, Slovensko, Maďarsko).

V rámci projektu, který trvá od roku 2010 do roku 2012, bylo vybráno osm knih (dvě za každou zemi), které se nyní překládají do běloruštiny. Vedle toho bylo podpořeno vydání pěti běloruských knih, jsou mezi nimi knihy týkající se politické opozice a protestů a Historický atlas Běloruska.

Z české tvorby byl vybrán Hrabalův román „Obsluhoval jsem anglického krále“ a „Disidenti práva“ od Jiřího Přibáně.

Přednáška o nejnovějších metodách výzkumu soudobé historie, Minsk

«Jedním ze závažných problémů běloruské kultury je dědictví sovětského diskursu, který upíná veškerou pozornost k ruskému literárnímu dění. V běloruštině chybí překlady nejdůležitějších literárních textů 20. století, tzv. „modernistický kánon“ evropské literatury.

Dosud byla jen výjimečně překládána díla nejdůležitějších českých autorů: Karla Čapka, Milana Kundery a Bohumila Hrabala. Román „Obsluhoval jsem anglického krále“ posledně jmenovaného spisovatele je jeho ústředním dílem a právě jím chceme pokračovat v překládání výboru děl tohoto autora do běloruštiny (dodnes byla do běloruštiny přeložena pouze povídka „Taneční hodiny pro starší a pokročilé“, přeložil Jan Maksimiuk). Jsem přesvědčena, že kniha, kterou jsme vybrali k překladu, má svůj osobitý styl a filozofii a velmi dobře doplní korpus textů současné evropské literatury v běloruštině.»

*Marija Martysievič (překladatelka)
O knize Obsluhoval jsem anglického krále, autor: Bohumil Hrabal*

Posílení lidskoprávního hnutí, aktivity Domu lidských práv ve Vilnius

Přestože v Bělorusku působí řada občanských sdružení a nevládních organizací, režim nepovolí nic, co by mohlo vytvářet pro demokratické a lidskoprávní hnutí v zemi skutečné zázemí a podporu. Proto také nedovolil vznik Domu lidských práv na svém území. Dům byl z tohoto důvodu otevřen v exilu, v hlavním městě sousední Litvy, Vilnius. Občanské Bělorusko poskytuje každoročně finanční podporu Domu a aktivně iniciuje změny vedoucí k většímu komfortu jeho návštěvníků. Díky podpoře Domu i ze strany České republiky může v jeho prostorách probíhat řada projektů.

Dům pořádá spolu s norskou Nadací Domů lidských práv projekt Bring International Standards Home. V jeho rámci se běloruští právníci, kteří se kurzu účastní spolu s obhájci lidských práv, učí využívat závazků Běloruska v rámci mezinárodních úmluv o lidských právech ve své advokátní praxi.

Dvacet šest právníků z Běloruska se účastní dalšího projektu organizovaného Domem, Elektronického vzdělávání pro právníky

© RFE/RL Belarus service, Lidé před věznicí Akrestina, Minsk, 23. prosince 2010

FÓRUM BĚLORUSKÝCH LIDSKOPRÁVNÍKŮ

Dům lidských práv ve Vilnius pomohl loni zorganizovat Fórum běloruských obhájců lidských práv, které se konalo poprvé po šesti letech a zúčastnilo se ho více než padesát běloruských lidskoprávníků a třicet mezinárodních pozorovatelů. Na Fóru byla rozpracována společná strategie lidskoprávního hnutí, jejíž dokončení se v důsledku prosincových událostí odsunulo, ale nejpozději během letošního roku by strategie měla být hotova.

Dům se zapojil v loňském roce do mezinárodního lidskoprávního úsilí, když v září hostil schůzi Sítě Domů lidských práv (Human Rights House Network, HRHN). Lidskoprávníci se na schůzi vyjádřili mimo jiné i k situaci v Bělorusku, když v prohlášení vyzvali běloruské úřady k dodržování mezinárodních lidskoprávních norem. Po výročním zasedání následovala 24. září mezinárodní konference „Společné úsilí za lidská práva“.

Informace o konferenci můžete najít zde: <http://humanrightshouse.org/Articles/15105.html>.

V Domě lidských práv ve Vilnius se v roce 2010 konalo 51 akcí – tiskové konference, filmové projekce, schůzky pracovních skupin, semináře a školení pro různé cílové skupiny. Dům poskytl organizační a logistickou podporu akcím pořádaným asi 20 nevládními organizacemi a dále hostil řadu akcí, jichž se zúčastnili zástupci z mnoha dalších organizací a projektů. Celkem se aktivit v Domě během roku 2010 zúčastnilo 1 146 osob.

(Electronic Human Rights Education for Lawyers). Cílem obou projektů je naučit běloruské právníky, aby přiměli svou znalostí také soudce zorientovat se v mezinárodním právu a následně v rozsudcích zohlednit mezinárodní normy přijaté Běloruskem. V případě, že veškerá opatření na národní úrovni selžou, se právníci učí efektivně obracet na mezinárodní orgány.

Dům také působí jako útočiště pro ohrožené obhájce práv nejen z Běloruska. Jako své dočasné útočiště využil Dům běloruský aktivista, který čekal od léta 2009 do ledna 2010 na vyřízení žádosti o politický azyl ve Švédsku. Mezi srpnem a říjnem roku 2010 se do Domu uchýlil gruzínský aktivista, který byl ve své zemi vystaven pronásledování.

Kapacita Domu jako útočiště bude postupně navyšována, protože se ukazuje být velmi potřebnou. Jen koncem loňského prosince požádalo Dům o pomoc osm uprchlých běloruských politických aktivistů a Dům jim poskytoval přístřeší několik měsíců, než našli dlouhodobější řešení své situace.

© RFE/RL Belarus service, *Protestní shromáždění před věznicí Akrestina, Minsk, 21. prosince 2010*

Evropské rádio pro Bělorusko

Nejúčinnější zbraní proti totalitním a autoritativním režimům je informovaná společnost. Proto prezident Alexandr Lukašenko a jeho státní aparát dlouhodobě usiluje o likvidaci nezávislé žurnalistiky v Bělorusku. Evropské rádio pro Bělorusko, na jehož vzniku se Občanské Bělorusko podílelo a které dlouhodobě podporujeme, se kromě jiného orientuje právě na nezávislé zpravodajství.

Díky podpoře MZV ČR se Eurorádio v roce 2010 cíleně zaměřilo na rozšíření zpravodajství z běloruských regionů, z činnosti běloruských občanských iniciativ a nevládních organizací a také z Evropské unie.

O tom, že je jejich práce v hledáčku prorežimních subjektů, se redaktoři rádia, které má od loňského roku akreditovanou kancelář a novináře také přímo v Bělorusku, mohli přesvědčit hned dvakrát.

Během prezidentských voleb, které v Bělorusku proběhly 19. prosince 2010, přinášelo Eurorádio 24 hodin denně živé vstupy z volebních místností po celé zemi.

© RFE/RL Belarus service, *První voliči, volby prezidenta Běloruska, 19. prosince 2010*

Posluchači se díky zpravodajství dozvídali aktuální informace z demonstrací v centru Minsku, redaktoři oslovovali kandidáty na prezidenta, své otázky položili i předsedkyni ústřední volební komise Lidiji Jarmošyně a Alexandru Lukašenkovi. Reportéři také hovořili v přímém přenosu s voliči a těmi, kteří čekali po rozeznání demonstrace u věznic a snažili se zjistit, co se stalo s jejich příbuznými.

© RFE/RL Belarus service, *Protestní shromáždění v Minsku, 19. prosince 2010, den prezidentských voleb*

Rádio se během dvou hlavních volebních dní operativně vypořádalo s útoky na svůj web ze strany běloruských státních orgánů. Mnohem drtivěji jej ale zasáhla razie, kterou provedlo běloruské KGB dne 25. prosince v minské kanceláři rádia. Odnesli a zabavili veškerou techniku studia v hodnotě 260 000 Kč. Na to ovšem rychle zareagovali jeho podporovatelé včetně MZV ČR a nejnutnější potřebná technika byla rádiu nahrazena. Zpravodajství tak mohlo v těchto vypjatých dnech bez přerušení pokračovat.

Rádio je vedeno běloruským managementem a také všichni novináři jsou Bělorusové. Jeho sídlo je ale z bezpečnostních důvodů ve Varšavě, odkud vysílá zpravodajství a hudební program převážně pro mladé posluchače již od roku

2006. Rádio vysílá 24 hodin denně přes satelit, na internetu a na nižších FM vlnách z Litvy (nižší FM plně hradí MZV ČR). Z FM vysílačů v Polsku, Litvě a na Ukrajině vysílá rádio také na standardních FM, v roce 2010 to bylo 5 hodin a 40 minut denně.

Podle sociologického průzkumu z léta roku 2010 je počet posluchačů v Bělorusku nejméně 260 000 (nárůst o 16 % oproti roku 2009), web Eurorádia, který přinášel aktuální zpravodajství, navštívilo měsíčně asi 82 000 čtenářů. Zprávy Eurorádia přetištěné na portálu tut.by navštívilo v průměru dalších 300 000 čtenářů za měsíc. Celkově web Eurorádia v roce 2010 zaznamenal 1 136 544 unikátních návštěv, tj. 67% nárůst ve srovnání s rokem 2009. Velkým úspěchem je, že 64 % všech unikátních návštěv bylo z Běloruska, což představuje 41% nárůst oproti roku 2009.

Spolupráce s Občanským Běloruskem nezahrnuje jen finanční a materiální podporu běloruského vysílání. V loňském

© Evropské rádio pro Bělorusko – *Reportérka Evropského rádia pro Bělorusko při rozhovoru s jedním z protestujících (rok 2001)*

roce jsme se mimo jiné podíleli na přípravě reportáží z Česka vysílaných na Rádiu v rámci „Českého týdne“.

V květnu 2010 strávili dva novináři Evropského rádia pro Bělorusko celkem dva týdny v České republice a během svého pobytu natočili deset reportáží. Pokusili se v nich charakterizovat zdejší život z různých úhlů. Mezi tématy se objevilo bezdomovecké divadlo, studium na českých vysokých školách, postavení cizinců v Česku, ale také drogová politika a náš národní charakter.

Reportáže byly vysílány po dva týdny každý všední den. Můžete je nalézt společně s fotografiemi z pobytu zde:

<http://old.euroradio.fm/by/1235/czech>.

V případě, že by Vám odkaz nefungoval, je velmi pravděpodobné, že jej běloruské státní orgány blokují, jak se děje vždy, když v ulicích probíhají protesty, a oni se snaží zabránit tomu, aby se informace o nich šířily dál. Dvě alternativní adresy rádia, kdy při středně silných útocích vždy alespoň jedna funguje, jsou euroradio.fm a euroradio.by.

O nás

Mezinárodní sdružení Občanské Bělorusko bylo založeno v roce 2004 s cílem všestranně podporovat demokratické iniciativy a rozvoj občanské společnosti v Bělorusku.

Sdružení usiluje o podporu nevládních a neziskových organizací v Bělorusku, včetně těch občanských iniciativ, které byly režimem Alexandra Lukašenka zbaveny možnosti působit legálně. Cílem sdružení je podporovat rozvoj běloruských nevládních organizací a rozvíjet jejich vzájemnou spolupráci s českými partnery. Občanské Bělorusko též usiluje o přenos české zkušenosti se společenskou a politickou transformací do Běloruska.

Ředitelem sdružení je Jan Ruml, členy sdružení a správní rady jsou Václav Havel, Petr Bratský, Marek Svoboda, Jaromír Štětina, Petruška Šustrová a Martin Vidlák. V roce sdružení zaměstnávalo dva pracovníky, z toho jednoho na částečný úvazek.

Občanské Bělorusko v roce 2010 podporovalo pět projektů:

- *Evropské rádio pro Bělorusko*
- *Dům lidských práv ve Vilniusu*
- *Podpora občanské společnosti*
- *Spolupráce českých, polských a běloruských historiků*
- *Překlady a vydávání knih v běloruštině, podpora nezávislých vydavatelství*

Kontakt

Občanské Bělorusko, o. s.
Žitná 27, 110 04 Praha 1

info@civicbelarus.eu
www.civicbelarus.eu

Jak můžete pomoci?

VEŘEJNÁ SBÍRKA NA PODPORU OBĚTÍ POLITICKÝCH REPRESÍ V BĚLORUSKU - KAMPAŇ DODEJME ODVAHU BĚLORUSŮM

V květnu 2011 zahájilo sdružení Občanské Bělorusko dlouhodobou sbírku na podporu obětí politických represí v Bělorusku. Jejím cílem je shromáždit prostředky na podporu politických vězňů a jejich rodin, poskytování právní pomoci obviněným a zatčeným v souvislosti s politickými událostmi v Bělorusku, všem, kteří na sobě pocítí praktiky autoritativního režimu (vyhození z práce nebo vyloučení ze školy z politických důvodů), a v neposlední řadě na podporu nevládních organizací a nezávislých médií, která se ocitla pod nátlakem běloruských státních orgánů.

O využití sbírky budou spolurozhodovat členové Občanského Běloruska (Václav Havel, Jan Ruml, Petruška Šustrová, Petr Bratský, Marek Svoboda, Jaromír Štětina a Martin Vidlák), běloruské lidskoprávní organizace a sdružení rodin běloruských politických vězňů. Je možné přispět jednorázovou částkou nebo přispívat pravidelně. Číslo bankovního účtu sbírky je **2900120912/2010**.

Více informací naleznete na adrese sbírky odvahubelorusum.cz.

POŠLETE VZKAZ ČI DOPIS VĚZNĚNÝM!

Součástí kampaně DODEJME ODVAHU BĚLORUSŮM je i vyjádření osobní podpory. Jakkoli je finanční pomoc potřebná, právě slova podpory, solidarity jsou velkým povzbuzením pro všechny, kdo jsou stíháni pro své politické názory. Vědomí toho, že uvěznění nejsou zcela izolováni od okolního světa a o jejich osud se zajímají i lidé daleko za hranicemi Běloruska, jim může pomoci překonat strádání a odloučení od nejbližších. Dopisy ze zahraničí také mohou politické vězně chránit, protože vězeňské stráže vědí, že situaci těchto vězňů někdo sleduje.

*Soudní proces se Zmitserem Daškievičem
a Eduardem Lobauem*

Aktuální seznam a adresy politických vězňů najdete zde:

<http://spring96.org/en/news/44085>.

Krátký pozdrav můžete také poslat přes internet. Na internetových stránkách Svobodného Běloruska je uveřejněn stručný manuál k tomu, jak poslat pozdrav některému z běloruských vězňů svědomí. Organizátorům na běloruské straně ale ne vždy stačí síly a finanční prostředky na to, aby vzkazy bez velkého zpoždění tiskli i s adresami na pohledy a aby pohledy mohli koupit a odeslat. Proto běloruským dobrovolníkům velmi pomůžete, pokud

pohled napíšete a odešlete sami. Návrhy textů v běloruštině a další informace najdete zde:
<http://www.svobodnebelorusko.cz/posli-pohlednici-beloruskemu-politickemu-vezni>.

VYJÁDŘETE SVŮJ POSTOJ, STAŇTE SE DOBROVOLNÍKEM

Můžete se aktivně zapojit do práce v České republice i v Bělorusku. Můžete doprovázet běloruské návštěvy, tlumočit, překládat, aktualizovat web naší organizace. Můžete také přijmout do vaší vlastní organizace běloruského dobrovolníka či pracovat v některé z běloruských nevládních organizací. Vše potřebné o vašem možném přispění se dozvíte na našich webových stránkách v sekci „Jak můžete pomoci“, vaše dotazy rádi zodpovíme na mailu.

BUĎTE INFORMOVANÍ

Pokud vás naše aktivity zajímají, objednejte si náš newsletter. Ne častěji než jednou měsíčně vás budeme informovat o proběhlých i plánovaných akcích.

Aktuální zprávy z Běloruska se dočtete na stránkách Svobodného Běloruska, v angličtině na webu běloruského Eurorádia a na webu rádia Svobodná Evropa.

PŘIJĎTE NA DEMONSTRACI

Svou podporu běloruskému demokratickému hnutí můžete vyjádřit na některé z akcí solidarity, které organizuje běloruská diaspora v ČR. Informace o nich získáte z webu sdružení Občanské Bělorusko.

© RFE/RL Belarus service, Protestní shromáždění před věznicí Akrestina, Minsk, 21. prosince 2010

JSTE STUDENTI?

Velmi uvítáme zájemce o psaní bakalářské nebo diplomové práce na téma Běloruska nebo na téma přeshraniční podpory. Rádi poskytneme dostupné informace a kontakty. Neváhejte nás kontaktovat.

V roce 2010 nás podpořili:

TRANSITION
Ministry of Foreign Affairs of the Czech Republic

NED National Endowment
for Democracy
Supporting freedom around the world

• • •
Visegrad Fund

**ČESKO-POLSKÉ
FORUM**
POLSKO-CZESKIE

Hospodaření v roce 2010:

Náklady

Evropské rádio pro Bělorusko	3 207 000 Kč
Cestovní náklady pro běloruské účastníky	259 285 Kč
Mikrogranty běloruským organizacím	36 469 Kč
Hmotný majetek pro běloruské organizace	16 820 Kč
Odměny běloruským partnerům za koordinaci, tréninky	9 162 Kč
Krizové stipendium na podporu běloruského studenta v ČR	9 500 Kč
Letáky Domu lidských práv	4 902 Kč
Vstupné pro běloruské účastníky	560 Kč
Administrativní náklady (management a koordinace projektů)	521 475 Kč
Cestovní náklady českých a polských expertů	177 380 Kč
Cestovní náklady zaměstnanců	113 978 Kč
Překlady a tlumočení	96 028 Kč
Pronájem kanceláře (ČR)	59 180 Kč
Účetnictví a daňové poradenství	32 200 Kč
Honoráře pro české, slovenské a maďarské experty	31 691 Kč
Telefon, internet, web, poštovné	30 428 Kč
Evaluační a konzultace	23 850 Kč
Finanční služby (bankovní poplatky)	21 343 Kč
Pronájem prostor a techniky pro školení v Bělorusku a ČR	13 929 Kč
Nový web - civicbelarus.eu	10 000 Kč
Kopírování, tisk a drobný materiál	8 115 Kč
Hmotný majetek (do 40.000 Kč, nad 1 rok)	5 337 Kč
Poskytnuté členské příspěvky (DEMAS)	5 000 Kč
Grafické práce - výroční zpráva a vizičky orgaizace	4 000 Kč
Kurzové ztráty	3 246 Kč
Školení zaměstnanců	2 976 Kč
Náklady na reprezentaci	1 221 Kč
Poplatky (finanční úřad, ČSÚ)	506 Kč
Zůstatek z projektu NED	217 Kč
Jiné ostatní náklady (zaokrouhlení apod.)	1 Kč
Celkem	4 705 801 Kč

Výnosy

Ministerstvo zahraničních věcí ČR - Transformační spolupráce	3 774 615 Kč
National Endowment for Democracy	731 506 Kč
Ministerstvo zahraničních věcí ČR - Česko-polské fórum	161 663 Kč
Mezinárodní visegrádský fond (bude převedeno v roce 2012)	37 812 Kč
Kurzové zisky	120 Kč
Úroky	84 Kč
Jiné ostatní výnosy (zaokrouhlení apod.)	1 Kč
Celkem	4 705 801 Kč

Výčet položek
podle vyhlášky č. 504/2002 Sb.

ROZVAHA

ke dni 31. 12. 2010 . . .

(v tisících Kč)

IČ
2 6 9 9 6 5 7 0

Název, sídlo a právní forma
účetní jednotky

Mezinárodní sdružení Občanské Bělorusko sdružení
Bělohorská 27
Praha 6
16000
sdružení

AKTIVA

	Číslo řádku	Stav k prvnímu dni účetního období	Stav k poslednímu dni účetního období
A. Dlouhodobý majetek celkem	1	+26	+26
A. III. Dlouhodobý finanční majetek celkem	21	+26	+26
A. III. 6. Ostatní dlouhodobý finanční majetek	27	+26	+26
B. Krátkodobý majetek celkem	41	+68	+80
B. II. Pohledávky celkem	52	+11	+50
B. II. 4. Poskytnuté provozní zálohy	56	+11	+12
B. II. 17. Jiné pohledávky	69		+38
B. III. Krátkodobý finanční majetek celkem	72	+56	+29
B. III. 1. Pokladna	73	+4	+22
B. III. 3. Účty v bankách	75	+52	+7
B. IV. Jiná aktiva celkem	81	+1	+1
B. IV. 1. Náklady příštích období	82	+1	+1
AKTIVA CELKEM	85	+94	+ 106

PASIVA

	Číslo řádku	Stav k prvnímu dni účetního období	Stav k poslednímu dni účetního období
A. Vlastní zdroje celkem	86	+82	+82
A. II. Výsledek hospodaření celkem	91	+82	+82
A. II. 1. Účet výsledku hospodaření	92	XXXXXXXXXXXXX	+0
A. II. 2. Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení	93	-2	XXXXXXXXXXXXX
A. II. 3. Nerozdělený zisk, neuhrazená ztráta minulých let	94	+84	+82
B. Cizí zdroje celkem	95	+12	+24
B. III. Krátkodobé závazky celkem	106	+12	+24
B. III. 9. Ostatní přímé daně	115	+1	
B. III. 12. Závazky ze vztahu k státnímu rozpočtu	118	+2	+9
B. III. 17. Jiné závazky	123	+9	+15
PASIVA CELKEM	134	+94	+ 106

Podpisový záznam statutárního orgánu: Podpis osoby odpovědné za sestavení: Razítko
Okamžik sestavení: Vacková Eva tel. 377327340
Předmět činnosti č. 1 : Činnost zájm. spolků
Předmět činnosti č. 2 :

Výčet položek
podle vyhlášky č. 504/2002 Sb.

Výkaz zisku a ztráty

ke dni . . . **31. 12.** **2010** . . .
(v tisících Kč)

IČ
2 6 9 9 6 5 7 0

Název, sídlo a právní forma
účetní jednotky
Mezinárodní sdružení Občanské Bělorusko sdružení
Bělohorská 27
Praha 6
16000
sdružení

Náklady	Číslo řádku	Stav k rozvahovému dni		
		Hlavní činnost	Hospodářská činnost	Celkem
A. I. Spotřebované nákupy celkem	1	+28		+28
A. I. 1. Spotřeba materiálu	2	+28		+28
A. II. Služby celkem	6	+4 580		+4 580
A. II. 6. Cestovné	8	+ 118		+ 118
A. II. 7. Náklady na reprezentaci	9	+9		+9
A. II. 8. Ostatní služby	10	+4 453		+4 453
A. III. Osobní náklady celkem	11	+66		+66
A. III. 9. Mzdové náklady	12	+66		+66
A. IV. Daně a poplatky celkem	17	+1		+1
A. IV. 16. Ostatní daně a poplatky	20	+1		+1
A. V. Ostatní náklady celkem	21	+26		+26
A. V. 21. Kursové ztráty	26	+4		+4
A. V. 24. Jiné ostatní náklady	29	+22		+22
A.VII. Poskytnuté příspěvky celkem	37	+5		+5
A. VII. 32. Poskytnuté členské příspěvky	39	+5		+5
Náklady celkem	42	+4 706		+4 706

	Číslo řádku	Stav k rozvahovému dni		
		Hlavní činnost	Hospodářská činnost	Celkem
B. Výnosy				
B. I. Tržby za vlastní výkony a za zboží celkem	43	+37		+37
B. I. 2. Tržby z prodeje služeb	45	+37		+37
B. IV. Ostatní výnosy celkem	57	+ 733		+ 733
B. IV. 16. Kursové zisky	62	+1		+1
B. IV. 17. Zúčtování fondů	63	+ 732		+ 732
B. VII. Provozní dotace celkem	77	+3 936		+3 936
B. VII. 29. Provozní dotace	78	+3 936		+3 936
B. VIII. Výnosy celkem	79	+4 706		+4 706
D. Výsledek hospodaření po zdanění	82			
Podpisový záznam statutárního orgánu: Podpis osoby odpovědné za sestavení: Razítko				
Okamžik sestavení:		Vacková Eva tel. 377327340		
Předmět činnosti č.1:		Činnost zájm. spolků		
Předmět činnosti č.2:				